

▷ SZÖVEG: LIEBER TAMÁS–GÁBOR ÉVA

VERTIKÁLIS NORVÉGIA

TÉRISZONYBAN SZENVEDŐK KÍMÉLJENEK!

Vadregényes és csodaszép. Igaz, máshol van magasabb, hosszabb és hatalmasabb, ám egyetlen más ország sem hordozza ilyen változatosságban a vízeséseket, fjordokat és égbe törő sziklafalakat. A 44 nemzeti parkban egymást érik a természet remekművei, de közülük is kiemelkedik néhány nevezetes helyszín: az ország déli részén trónoló három sziklakolosszus, a Trolltunga, a Kjeragbolten és a Preikestolen

SZIKLAVILÁG, LOFOTEN-SZIGETEK

NORVÉGIÁBAN NEM KELL FELTÉTLENÜL AZ ÉGIG EMELKEDNI A VAD SZIKLAORMOK ÉRINTÉSÉHEZ: KELLŐEN ÉSZAKON MINDÖSSZE NÉHÁNY SZÁZ MÉTERES MAGASSÁGBAN MÁR VAD HEGYVILÁG HÚZÓDIK. MINDEZÉRT A FÖLDTÖRTÉNETI KÖZELMÚLT ELJEGESEDESEI A FELELŐSEK

A TROLLNYELV

MINT GIGÁSZI SZÖRFDESZKA NYÚLIK A 700 MÉTERES MÉLYSÉG FÖLÉ. ALATTA EGY VÍZI ERŐMŰ TÁROZÓTAVÁNAK DUZZASZTOTT VIZE KÍGYÓZIK (KEZDŐ OLDALPÁR)

FOTÓ: FREDERIK VIEZENS © SHUTTERSTOCK

KERESZÜL-KASUL

Szinte felfoghatatlan, de Norvégia fjordokkal tagolt nyugati partvonala 25 000 km hosszú. Viszonylag keskeny, de annál hosszabb. A 71. északi szélességi fokon fekszik Európa legészakibb pontja, Nordkapp (Északi-fok), mindez Budapeستől a legrövidebb autópályán is 3300 km-re helyezkedik el. Norvégia második legnagyobb városa, Bergen pedig éppen félúton...

A változatos természetföldrajzi adottságok az ország közlekedését is megfűszerezik; Nyugat-Norvégia ágas-bogas fjordjai és merész hegyei könnyen megtréfálnak, a légvonalban néhány kilométernyi távolság áthidalása kompjárat és alagút hiányában akár több száz kilométeres kitérőbe is kerülhet. A megszámlálhatatlan révátkeles, híd és alagút ugyanakkor a közép-európai szemnek már önmagában is csoda, ezért a fjordok között vezető autósokalandokról a közlekedési nehézségek ellenére sem szabad lemondani.

A magasabban fekvő utak nem minden évszakban járhatóak, a tengeröblök azonban egész évben hajózhatóak. A forgalmasabb hajózóútvonalakat azonban egyre inkább hidakkal vagy alagutakkal váltják ki. Norvégia büszkélkedhet Európa leghosszabb közúti alagútjával: a Lærdal-alagút közel 25 km-t fut a hegy gyomrában. Az is előfordul, hogy egy alagút közepén körforgalomba, netán jelzőlámpás keresztesződésbe futunk, a kisebb hegyi alagutakban pedig akár birka- vagy (az északi országrészben) rénszarvascsorda is felbukkanhat.

A változatos természetföldrajzi adottságok az ország közlekedését is megfűszerezik; Nyugat-Norvégia ágas-bogas fjordjai és merész hegyei könnyen megtréfálnak...

LÆRDAL-ALAGÚT

A 25 KM HOSSZÚ ÁTJÁRÓ VALÓSÁGOS MÉRNÖKI REMEKMŰ. GYORSAN ÁTROBOGUNK RAJTA, DE AZ ALAGÚTBAN TÖBB PIHENŐHELY (KIÁLLÓ) IS TALÁLHATÓ. EGYHANGÚSÁGÁT SZÍNES FÉNYEKKEKEL IGYEKEZNEK ELLENSÚLYOZNI

KIRÁNDULÓNEMZET

Norvégia természeti adottságai miatt szinte minden kilométerre jut valami látnivaló. A természetjárás kultúrája és a természet védelme evidencia. Nem mellesleg azért is, mert néhány évtizeddel ezelőtt még sokak megélhetése múlt azon, hogy állataikat gondozott legelőkre hajthassák és tiszta patakvízzel itathassák. A szénhidrogén-kitermelés azután új fokozatba kapcsolta a norvég gazdaságot. Az infrastruktúra fejlődése a turizmus fellendülését is elhozta: korábban megközelíthetetlen helyek váltak elérhetővé az út- és alagútépítéseknek köszönhetően.

A klasszikus, szervezett idegenforgalom mellett a bakancsos turizmus sem merült feledésbe, olyannyira nem, hogy az sokaknak életformájává nőtte ki magát. A norvégok szerint „nincs rossz idő, csak rossz öltözet”. Szinte mindenütt találkozhatunk kiránduló családokkal, erdőt járó tizenéves fiatalokkal, vagy idősekkel, akiknek öltözéke, mozgáskultúrája elárulja, hogy ez nem holmi vasárnapi hóbert. Sokan ilyen felszerelésben indulnak még munkába is, hogy oda- vagy visszafelé menet ejtsenek útba egy-egy magaslatot vagy túraösvényt.

Már az óvodában-iskolában elsajátítják az alapokat; léteznek kifejezetten a szabadban tartott foglalkozásokra specializálódott óvodák, és egyes középiskolákban kötelező tantárgy a turizmus. Találkozhatunk olyan közkedvelt csokoládéval is, aminek a belső csomagolásán a természetjárás írott és íratlan szabályait sorolják fel.

FOTÓK: GÁBOR EVA

TÁBLÁK, DOBOZOK

A TURISTÁK SZINTE MINDEN KILÁTÓPONTON VENDÉGKÖNYVBÉ ÍRHATJÁK BE MAGUKAT. ILYEN TALÁLHATÓ A ROMSDAL-LÉPCSŐNÉL (ROMSDALSTRAPPA) LÉVŐ „POSTALÁDÁBAN” IS

FOTÓ: MARCIN CIBOR ©SHUTTERSTOCK

JELZETT ÖSVÉNYEN

FONALBÓL HORGOLT, FABARÁT TURISTAJELZÉS A ROMSDAL-LÉPCSŐNÉL

FOTÓK: LIEBER TAMÁS

◀ SZAKSZERŰ ALKOTÁS

NORVÉGIA KÖBÖL RAKOTT TURISTAÚTJAIT – ITT A TROLLOK ÚTJÁNÁL (TROLLSTIGEN) – SOK HELYEN NEPÁLI SERPÁKKAL ÉPÍTETIK. ŐK IGAZÁN ÉRTENEK EHÉZ

A TROLLOK NYELVÉN

Norvégiában igazi kultusz övezi a trollokat, a nagyorrú manókat, akik a legenda szerint az erdőben laknak: nappal kővé dermednek, de éjszaka garázdálkodnak, lopnak, rombolnak. Még hivatalos KRESZ-táblák is figyelmeztetnek az állítólagos trollveszélyre, és több természetes és ember alkotta objektum is róluk kapta a nevét: a Trollveggen (Trollfal) Európa legmagasabb függőleges sziklafala, a Trollstigen (Trollok útja) egy káprázatos szerpentin, illetve a Trolltunga (Trollnyelv), amely az ország egyik leghíresebb és leggyűzősebb kirándulóhelye.

Az óriási szörfdeszkára hasonlító, a Ringedal-tó fölél 700 méter magasan

A látogatók számához képest kevés a baleset, viszont egy rossz lépés itt egészen biztosan végzetes következményekkel jár – egy ausztrál cserediák 2015-ös tragédiája a nemzetközi sajtót is bejárta.

benyúló sziklanyelvhez vezető ösvény helyenként meredek lépcsősorba vált át, amelyet – ahogy Norvégiában sok helyen – vendégmunkások, nepáli serpák raktak ki, óriási köblokkokból. Az úton két menedékház és egy hegyi mentőállomás is található. A menedékház itt nem turisztaszálló, hanem tényleg menedék: csak veszélyhelyzet esetén lehet igénybe venni a parányi épületeket, ahol a bajba jutottak mindig találnak valami ételmezt.

A hegyi menet végén persze ott a várva várt jutalom: jóformán a semmiből kerül elének a sziklapárkány, amit képeken már annyiszor megnéztünk. A 6 méter széles és 15 méter hosszú könyelv alatt tátongó 700 méteres mélység mámorító. A peremközeli ugrálás és láblógatás egyre népszerűbb... A látogatók számához képest kevés a baleset, viszont egy rossz lépés itt egészen biztosan végzetes következményekkel jár – egy ausztrál cserediák 2015-ös tragédiája a nemzetközi sajtót is bejárta.

Aki csak egy napot szán a Trolltunga-ra, legfeljebb egy-két órát tud odafönt eltölteni, mielőtt vissza kell indulnia, hiszen a 14 kilométeres távolság a legközelebbi parkolótól még völgymentben sem kevés. A nyári időszakban ezért sokan délután indulnak útnak, hálósákkal, sátorral és étellel felszerelve, hogy a szikla tövében éjszakázzanak.

FÖLDGÖMB VILÁGLÁTÓ A TREND FM-EN
CSÜTÖRTÖKÖNKÉNT 16.35-KOR.
A RÁDIÓBAN VENDÉGÜNK A TÉMÁRÓL:
LIEBER TAMÁS

TREND FM 94.2
Gazdaság és Kultúra

KORÁBBI MŰSORAINK MEGHALLGATHATÓK:
WWW.TRENDFM.HU

▶ SZIKLÁN, SZIKLÁBÓL

A HEGYEKBE A TURISTÁK BIZTONSÁGÁT JÓL KIÉPÍTETT MENEDÉKHÁZ-HÁLÓZAT SZOLGÁLJA. HEGYMENTŐ-ÁLLOMÁS A KJERAG-HEGYEN

▶ MEGKÜLÖNBÖZTETETT FIGYELEM

A TROLLNYELVHEZ VEZETŐ ÚT BŐVELKEDIK JELZÉSEKBE. NEMCSAK A HÁTRELÉVŐ TÁVOLSÁGOT MUTATJÁK, DE ÓVATOSSÁGRA, A SZABÁLYOK BETARTÁSÁRA IS FIGYELMEZTETNEK

FOTÓ: LIEBER TAMÁS

KŐ KÖVÖN

Norvégia fotókról és reklámfilmekből ismert másik emblemikus sziklája a bázisugrók által is igen kedvelt Kjeragbolten, a „beszorult kő”. Ez a képződmény a Délnyugat-Norvégiába betüremkedő Lysefjord végében, a víz fölé magasodó Kjerag-hegyen található.

A helyenként láncokkal is ellátott ösvény kisebb-nagyobb kőbabák mentén vezet egy óriási fennsíkra, majd egy 1000 méter magas, függőleges sziklafal peremén ér véget. A hegy legmagasabb pontjának elérése előtt egy patak medrében vezet az ösvény, közben egyre közelebb kerül hozzánk az út két oldalát szegélyező szikla. Azután szemmagasságnál alig feljebb hirtelen előtűnik a kő: egy 5 köbméteres, hosszúságú, az évezredek során szépen lekerekedett felszínű sziklatömb.

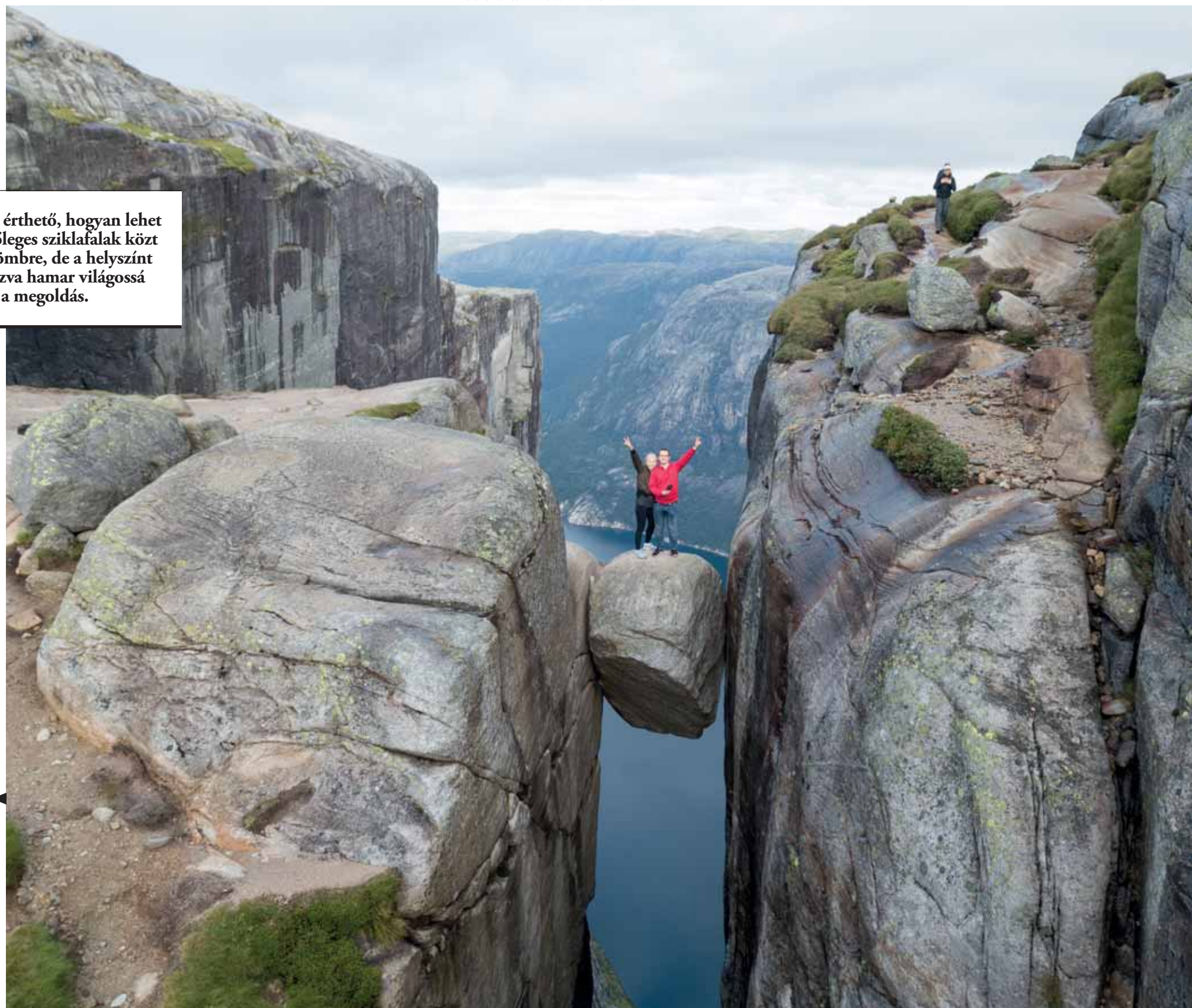
A patakmederből kilépdelve érzük el a klasszikus Kjeragbolten-fotók helyszínét: jobbra és balra magas sziklafal, középen a beékelődött sziklaóriás, alatta mélység. Elsőre nehezen érthető, hogyan lehet kijutni a függőleges sziklafalak közt szorongó kőtömbre, de a helyszínt körbeszaglászva hamar világossá válik a megoldás. A bal oldali sziklafal ugyanis egy lapos, a kő felületével egy magasságban lévő platóban folytatódik. A mutatóhoz sorban állók száma lényegesen kisebb, mint Trolltungánál, ez a pár mozdulat ugyanis jóval kockázatosabb, mint a troll sziklanyelvére kíséltelni. 1 méterre tőlünk halálos mélység tátong, az egyetlen segédeszköz pedig egy vaskarika, amibe két ujjunkat tudjuk beakasztani. Ugyanez a pár lépés földközélen talán fel sem tűnne, de itt, a semmi peremén alaposan átértékelődik. A bátrak jutalma az életre szóló élmény!

SZORULT HELYZETBEN

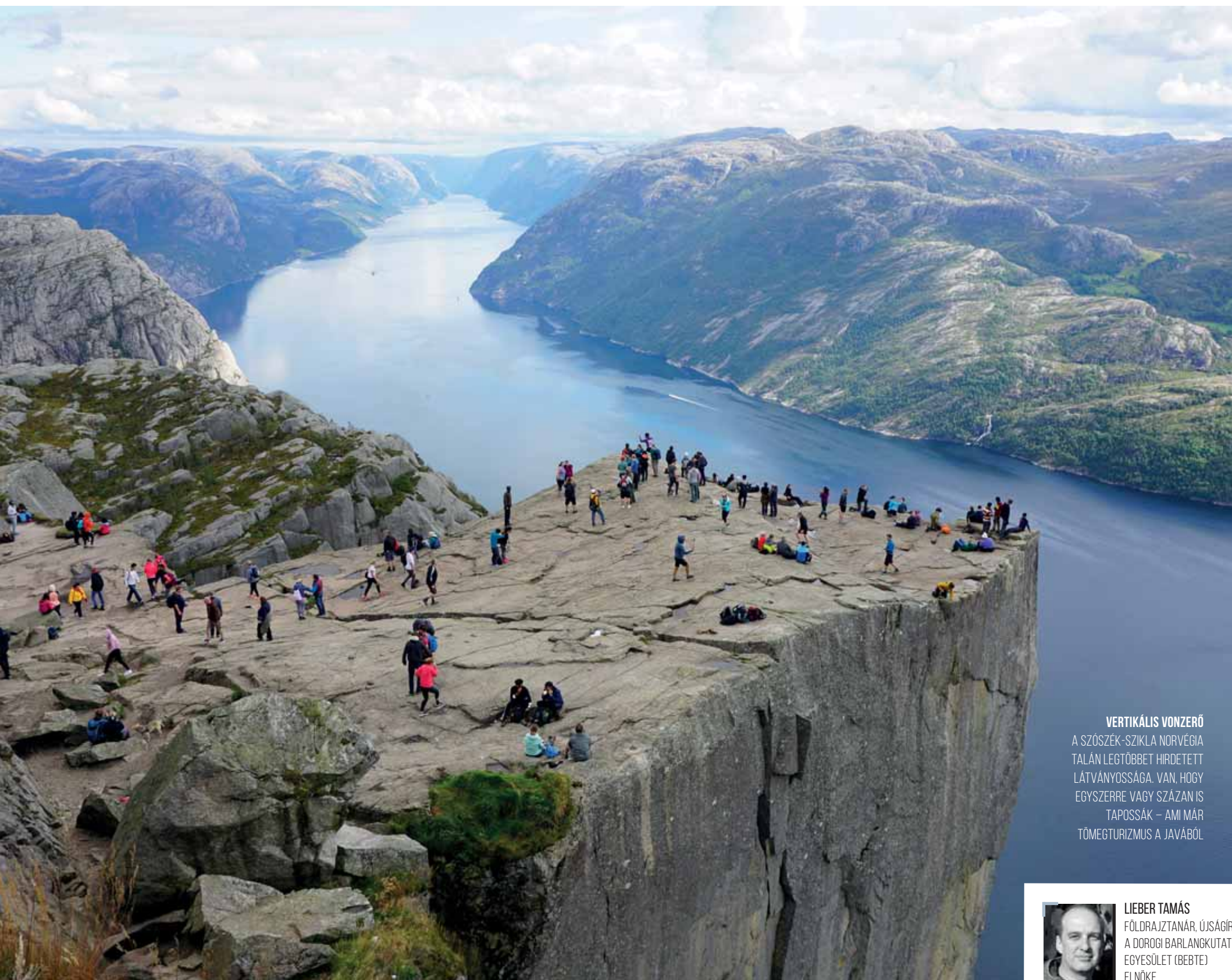
A BÁTRAK JUTALMA EGY KÜLÖNLEGES FOTÓ. A KJERAG-SZIKLÁRA VALÓ KILÉPÉS NEM TÉRISZONYBAN SZENVEDŐKNEK VALÓ. ELŐTTE-MÖGÖTTE 1 KM-ES MÉLYSÉG TÁTONG

Elsőre nehezen érthető, hogyan lehet kijutni a függőleges sziklafalak közt szorongó kőtömbre, de a helyszínt körbeszaglászva hamar világossá válik a megoldás.

FOTÓ: LUKAS BISCHOFF PHOTOGRAPH © SHUTTERSTOCK

sta TRAVEL
A CIKK MEGJELENÉSÉNEK
TÁMOGATÓJA AZ STA TRAVEL
STATRAVEL.HU

SZÓNOKLAT A MAGASBÓL

A leglátogatottabb sziklaalakzat viszont szintén a Lysefjord felett, annak nyugati felében található Preikestolen (Szószék-szikla). Ide jól kiépített gyalogösvény visz fel, a táv nagyjából három és fél óra alatt oda-vissza teljesíthető. A Preikestolen szinte egész évben vonzza a turistákat, de érthető módon itt is a nyári hónapok a legforgalmasabbak – több ezer emberrel. Újabban további vonzerőt jelent, hogy itt forgatták a Mission Impossible legújabb részének egyik jelenetét...

Mivel a Szószékre tulajdonképpen bárki feljuthat, itt már a tömegturizmus is tetten érhető. Ez a látogatók felkészültségében és öltözkézésében is megmutatkozik: mindennapos látvány a strandpapucsos turista – ahogy a mentőhelikopter is. A helyiek szerint volt olyan nap, mikor tíz mentést is végre kellett hajtani. A szinte folyamatos tömeg miatt a kora reggeli és a késő esti órák kivételével ritka az olyan pillanat, mikor a 600 méter magas sziklaplatón – legalább egy fotó erejéig – egyedül maradhatunk.

A bátrabbak a szikla peremére is kimerészkednek, néhányan a lábukat lóbálva dacolnak a mélységgel. A sziklafal adottságai lehetővé teszik, hogy a platót fentről is szemügre vehessük, a legjobb fotókat is innen lehet készíteni. És a sziklaszírtet keresztben kettészelve, a képződményt mintegy két térfélre osztó törés is innen tanulmányozható. A hasadék menti elmozdulás mértékét folyamatos mérésekkel követik nyomon, és a távolodás sebességéből arra következtetnek, hogy a Szószék még több ezer évig egyben marad. Ami biztos: egy napon a szikla kettéválik és az egyik része a tengerbe omlik majd. Érdeemes majd nem arra az alkalomra időzíteni a látogatást!

VERTIKÁLIS VONZERŐ

A SZÓSZÉK-SZIKLA NORVÉGIA TALÁN LEGTÖBBET HIRDETETT LÁTVÁNYOSSÁGA. VAN, HOGY EGYSZERRE VAGY SZÁZAN IS TAPOSSÁK – AMI MÁR TÖMEGTURIZMUS A JAVÁBÓL

LIEBER TAMÁS
FÖLDRAJZTANÁR, ÚJSÁGÍRÓ,
A DOROGI BARLANGKUTATÓ
EGYESÜLET (BEBTE)
ELNÖKE

GÁBOR ÉVA
TURISZTIKAI SZAKEMBER,
HOBBIJA A TEREPFUTÁS,
TERMÉSZETJÁRÁS
ÉS UTAZÁS

FOTÓ: ALXCBS ©SHUTTERSTOCK